T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
BİLGİ YÖNETİM SİSTEMLERİ
BELGELENDİRME MERKEZİ(BİL-BEM)

BEYAS | 2017
SEMPOZYUMU

Kurumsal Dinamikler Çerçevesinde
BİLGİ SİSTEMLERİ ve BİLİŞİM YÖNETİMİ
Beklentiler ve Yeni Yaklaşımlar

19-20 Ekim 2017 Ankara

Ankara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi,
06830 Gölbaşı / Ankara, Türkiye

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Editörler
Prof. Dr. Fahrettin ÖZDEMİRCİ
Uzm. Zeynep AKDOĞAN

Ankara-2017

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
BİLGİ YÖNETİM SİSTEMLERİ BELGELENDİRME MERKEZİ (BİL-BEM)

Kurumsal Dinamikler Çerçevesinde BİLGİ SİSTEMLERİ ve BİLİŞİM YÖNETİMİ Beklentiler ve Yeni Yaklaşımlar

19-20 Ekim 2017, Ankara
Ankara Üniversitesi Teknoloji Geliştirme Bölgesi
06830 Gölbaşı/Ankara, Türkiye

BİLDİRİ ÖZETLERİ

Editörler
Prof. Dr. Fahrettin ÖZDEMİRCİ
Uzm. Zeynep AKDOĞAN

Ankara- 2017

ISBN: 978-605-61009-6-3

©2017 Ankara Üniversitesi Bilgi Yönetim Sistemleri Belgelendirme Merkezi ve yazarlar.

Her hakkı saklıdır.

Para ile Satılmaz.

e-BEYAS 2017 Sempozyumu Kurumsal Dinamikler Çerçevesinde Bilgi Sistemleri ve Bilişim Yönetimi Beklentiler ve Yeni Yaklaşımlar (2017: Ankara)

Bildiri özetleri/ e-BEYAS 2017 Kurumsal Dinamikler Çerçevesinde Bilgi Sistemleri ve Bilişim Yönetimi Beklentiler ve Yeni Yaklaşımlar Sempozyumu, 19-20 Ekim 2017, Ankara; Editörler: Fahrettin Özdemirci, Zeynep Akdoğan- -Ankara: Ankara Üniversitesi, 2017.

Xvi, 75 s. ; 15x21 cm.

ISBN 978-605-61009-6-3

1.Elektronik Belge Yönetimi. 2. Dijitalleştirme. 3. Bilgi Sistemleri I.Özdemirci, Fahrettin. II. Akdoğan, Zeynep.

Baskı Yeri:
Ankara Üniversitesi Basımevi
İncitaşı Sokak No.10, 06510, Beşevler/ANKARA
Tel: 0312-213 66 55
Basım Tarihi: 13.10.2017

ÖNSÖZ

Kurumlarda bilgi sistemleri ve bilişim yönetimi çalışmaları bilgi/belge/verilerin e-ortama taşınmasından ve yazılım/donanım sağlanmasından ibaret değildir. Bilgi sistemleri ve bilişim yönetimi, bilgi/belge/verilerin sağlanması, tanımlanması, düzenlenmesi, ilişkisel bütünlüğünün korunması, üstverilerinin belirlenmesi, erişim ilkeleri, bilgi/belge/veri değerlendirme-ayıklama-saklama-imha ve uzun süreli koruma çalışmalarını, felaket yönetimini, güvenli ve yetkilendirilmiş erişimi, diğer sistemlerle entegrasyonu içeren sürecin yönetimini gerektirmektedir.

Bu bağlamda Sempozyum, kurum ve kuruluşların gereksinimlerini karşılayacak bilgi sistemleri ve bilişim yönetiminde izlenecek yöntemlerin belirlenmesi ve kurumların gereksinimlerini karşılayacak bilgi yönetimi ve bilişim sistemi yapısının ve bileşenlerinin belirlenerek kurum ve kuruluşlarda gerçekleştirilecek bilgi sistemi ve bilişim yönetimi çalışmaları için farkındalık oluşturmayı ve bu alanda yol gösterici olmayı, kurumsal bilgi sistemleri ve bilişim yönetiminin geleceğini belirlemeyi ve güvence altına almayı hedeflemektedir.

Sempozyuma kamu kurum ve kuruluşları ile tüm üniversiteler davet edilmektedir. Nitekim ilgili alanlarda çalışma yapan araştırmacılar, kamu kurum ve kuruluşları ile tüm üniversitelerin belge yöneticileri, arşivcileri ve bilgi işlem birimlerinin teknik personeli katılmaktadır.

Ankara Üniversitesi ev sahipliğinde Ankara Üniversitesi Bilgi Yönetim Sistemleri Belgelendirme Merkezi (BİL-BEM), Ankara Üniversitesi Belge Yönetimi ve Arşiv Sistemi (BEYAS) Koordinatörlüğü, Ankara Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı tarafından düzenlenen ve TÜRKSAT A.Ş. ana sponsorluğunda 19-20 Ekim 2017 tarihlerinde gerçekleştirilmek üzere düzenlenen sempozyumun ana teması “Kurumsal

Dinamikler Çerçevesinde Bilgi Sistemleri ve Bilişim Yönetimi: Beklentiler ve Yeni Yaklaşımlar" olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte sempozyumda elektronik belge yönetim sistemi (EBYS) ve e-arşiv sistemleri, bilgi-belge yönetim sistemlerinde teknik altyapı, yeni teknolojiler ve felaket yönetimi, bilgi yönetimi ve bilişim sistemlerinde standartlaşma ve standartların getirdikleri, bilginin kamulaştırılması, bilgi yönetimi ve istihbarat, kurumsal imza, elektronik şifreleme ile haberleşme, elektronik ortamların hukuki düzene dahil edilmesi, bilgi-belge-bilişim güvenliği meseleleri, elektronik belge-bilgi yönetimi uygulamalarının kamu yönetimine etkileri, teknolojik belge-bilgi yönetimi perspektifinde uygulama örnekleri ve benzeri konular alanlarında uzman akademisyen ve uygulamacılar tarafından ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

KURULLAR

Düzenleme Kurulu Başkanı

- Prof. Dr. Fahrettin Özdemirci, Ankara Üniversitesi Belge Yönetimi ve Arşiv Sistemi (BEYAS) Koordinatörü, Ankara Üniversitesi Bilgi Yönetim Sistemleri Belgelendirme Merkezi (BİL-BEM) Müdürü

Düzenleme Kurulu

- Prof. Dr. Sacit Arslantekin, Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. Bülent Yılmaz, Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. Fazıl Gökgöz, Ankara Üniversitesi İşletme Bölümü
- Prof. Dr. Yasemin Gülbahar, Ankara Üniversitesi Enformatik Bölümü
- Prof. Dr. Özgür Külcü, Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. Özlem Gökkurt, Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Doç. Dr. Semra Gündüç, Ankara Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü
- Yrd. Doç. Dr. Fikret Arı, Ankara Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü
- Yrd. Doç. Dr. Bahattin Yalçınkaya, Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Dr. Hale Ilgaz, Ankara Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi
- Dr. Mehmet Altay Ünal, Ankara Üniversitesi Fizik Mühendisliği Bölümü
- Dr. Semanur Öztemiz, Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Dr. Şahika Eroğlu, Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

- Ömer Faruk Çöllüoğlu, TÜRKSAT Bilişim İş Geliştirme ve Proje Yönetim Direktörü
- Ahmet Savaş, TÜRKSAT Yazılım Geliştirme Direktörlüğü, E-Devlet ve Bilgi Toplumu Direktörü
- Rıza Ayhan, Ankara Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanı
- Mehmet Torunlar, Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü
- Uzm. Zeynep Akdoğan, Ankara Üniversitesi BEYAS Koordinatörlüğü
- Barış Okumuş, Ankara Üniversitesi Bilgi İşlem Daire Başkanlığı
- Arş. Gör. Korcan Doğan, Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Arş. Gör. İhsan Özkol, Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Arş. Gör. Meltem Dişli, Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Şube Müdürü V.Gonca Sözen, Ankara Üniversitesi BEYAS Koordinatörlüğü

Bilim Kurulu

- Prof. Dr. Sacit Arslantekin, Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. Nazlı Alkan, Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. Bülent Yılmaz, Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. Fazıl Gökgöz, Ankara Üniversitesi İşletme Bölümü
- Prof. Dr. Fatoş Subaşıoğlu, Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. Özgür Külcü, Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. Hasan Sacit Keseroğlu, Kastamonu Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

- Prof. Dr. Yasemin Gülbahar, Ankara Üniversitesi Enformatik Bölümü
- Prof. Dr. Fahrettin Özdemirci, Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. A. Oğuz İçimsoy, Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. Özlem Gökkurt, Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. Tülay Oğuz, Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölüm
- Prof. Dr. Oya Gürdal Tamdoğan, Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. Türksel Bensghir, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü
- Prof. Dr. Coşkun Polat, Çankırı Kartekin Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. Mehmet Demir, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Medeni Hukuk Anabilim Dalı
- Prof. Dr. Niyazi Çiçek, İstanbul Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. Tuba Karatepe, Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. Hüseyin Odabaş, Çankırı Kartekin Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Prof. Dr. Mustafa Sağsan, Yakın Doğu Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Doç. Dr. Semra Gündüç, Ankara Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü
- Doç. Dr. Nevzat Özel, Ankara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Yrd. Doç. Dr. Türkay Henkoğlu, Adnan Menderes Üniversitesi Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü
- Yrd. Doç. Dr. Gülten Alır, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

- Yrd. Doç. Dr. Esin Sultan Oğuz, Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Yrd. Doç. Dr. Esra İlkay İşler, Gazi Üniversitesi Halkla İlişkiler Bölümü
- Yrd. Doç. Dr. Fikret Arı, Ankara Üniversitesi Elektrik ve Elektronik Mühendisliği Bölümü
- Yrd. Doç. Dr. Lale Özdemir, Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Yrd. Doç. Dr. Haydar Yalçın, İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Yrd. Doç. Dr. Bahattin Yalçınkaya, Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Dr. Hale Ilgaz, Ankara Üniversitesi Uzaktan Eğitim Merkezi
- Dr. Vural Çelik, TÜBİTAK BİLGEM Kamu Sertifikasyon Merkezi
- Dr. Mehmet Altay Ünal, Ankara Üniversitesi Fizik Mühendisliği Bölümü
- Dr. Tolga Çakmak, Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
- Dr. Şahika Eroğlu, Hacettepe Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü

Sempozyum için gönderilen bildiriler çifte körleme yöntemiyle Sempozyum Bilim Kurulu tarafından değerlendirilmiştir.

Kurumsal Bellek Çalışmalarında EBYS ve E-Arşiv Yönetim Sisteminin Uygulanmasında Karşılaşılan Sorunlar

Yrd. Doç. Dr. Bahattin YALÇINKAYA
Marmara Üniversitesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü
yalcinkaya@marmara.edu.tr

Öz

Teknolojik dönüşüm iş hayatını köklü ve geri dönüşü olmayan bir noktaya getirmeye başladı. Kâğıtsız ofis beklentilerinin gittikçe arttığı bu dönemde, özellikle kamunun özel sektöre göre bir adım önde olduğu iddia edilebilir. Öte yandan kâğıtsız ofis kavramı 1970'lerin ortalarında ortaya atılmış bir teori olmasına rağmen henüz gerçek anlamda karşılığını bulduğu söylenemez. Kâğıtsız doküman ve belge yönetimi yapma konusunda belki teknoloji değil ama sosyal -psikolojik bir dönüşümün kolay olmadığı konusunda tartışmalar devam etmektedir. Kamu kurum ve kuruluşlarının son 15 yılda e-dönüşümle alakalı olarak yapmış oldukları hazırlıklar göz önünde bulundurulduğunda sıfır noktasını geçtikleri gözlemlenebilir. Bu bağlamda mevzuatın zorlayıcı bir etkisinin söz konusu olduğunu belirtmek gerekir. Özel sektör açısından bakıldığında, mevzuatın zorlayıcı bazı faktörleri hesaba katılmazsa, henüz kurumsal bellek çalışmaları ile ilgili çalışmaları yeni keşfetmeye başladığını gözlemlenmiştir. Kamuda tek boyutlu, belgelere odaklı bir yapılanma mevcutken özel sektör sadece belgeleri değil aynı zamanda dokümanları, çok boyutlu malzemeleri yönetecek ve arşivleyecek bir mekanizmaya daha çok ihtiyaç duyduğunu yüksek sesle dile getirir hale geldi. Çok boyutlu arşivleme kavramı belgeler, dokümanlar, görsel ve işitsel materyallerin bir arada ve hem retrospektif hem de proaktif bir şekilde yönetilmesini, arşivlenmesini sağlayacak içerik ve arşiv platformları olarak tanımlanabilir. Bu çalışmada kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarının elektronik ortamda

oluşturdukları belge, doküman ve görsel – işitsel malzemelerin kurumsal bellek çalışması olarak nasıl değerlendirmeleri gerektiği konusundaki sorunları, yanlış politikalar sonucu oluşan zorlu süreçleri ve isabetsiz yapılan yatırımların organizasyonlarda nelere mal olduğunu incelenecektir. Organizasyonların kurumsal bellek çalışmalarında gerek arşiv malzemeleri ve gerekse güncel malzemeleri için hangi yöntemleri uyguladıkları, kurumsal bellekten beklentileri, yol haritaları örneklerle analiz edilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Belge yönetimi, arşiv yönetimi, kurumsal bellek sorunları*